

Protocol COVID-19

Dit document is in nauwe samenwerking tussen de bij de Federatie Vaktherapeutische Beroepen (FVB) aangesloten verenigingen tot stand gekomen. Deze richtlijn is grotendeels overgenomen door de Federatie vaktherapeutische beroepen. Indien de richtlijn niet toereikend blijkt, zullen we de richtlijnen van onze hoofdaanemers verder opvolgen. Indien gewenst kunt u hiernaar informeren bij uw therapeut.

Het is een antwoord op de vele vragen die op dit moment leven bij vaktherapeuten en cliënten over het opschalen van hun werkzaamheden met face-to-face behandelingen. Dit geldt voor zowel de vrijgevestigde vaktherapeuten als de vaktherapeuten die in dienst zijn bij een (zorg)organisatie. Vaktherapeuten werkzaam binnen instellingen zijn namelijk vaak in zelfsturende teams verantwoordelijk voor het inrichten van de zorghervatting. Dit protocol is gelieerd aan [de richtlijn GGZ en Corona](#).

Met dit triage stappenplan willen we de vaktherapeutische zorg in Nederland op een veilige en verantwoorde wijze opschalen met face-to-face behandelingen. Gedurende het verdere verloop van de COVID-19 crisis zal deze commissie indien nodig de laatste inzichten verwerken in dit document en vaktherapeuten hiervan op de hoogte stellen.

Dit document is een leidraad, een advies ter ondersteuning van de professionele afweging. De commissie beoogt met deze leidraad een werkzame oplossing te hebben gegeven om de zorgplicht vorm te geven. Ten einde de reguliere vaktherapeutische zorg weer gefaseerd en verantwoord te hervatten.

Algemene informatie aan cliënten:

De vaktherapeut informeert cliënten schriftelijk over de veiligheidsmaatregelen die in de praktijk conform de [RIVM richtlijnen gehandhaafd zullen worden](#).

- Het uitgangspunt is face-to-face behandeling. Voorafgaand aan de face-to-face behandeling vindt de triage plaats (zie bijlage 1). Deze triage geeft of deze zorg geboden kan worden.
- Therapeut en cliënt begroeten elkaar zonder handen schudden.
- Therapeut en cliënt houden minimaal 1.5 meter afstand van elkaar. Bij kinderen probeert de therapeut

de 1.5 m afstand zo goed mogelijk te waarborgen.

- Therapeut en cliënt wassen voor en na de sessie hun handen volgens de [richtlijnen](#).

Tijdens de sessie kan er gebruik gemaakt worden van hygiënedoekjes of desinfecterende handgel. .

- Indien de therapeut of de cliënt toch moet hoesten en/of niezen tijdens een sessie doen ze dit in hun elleboog.

- Indien papieren zakdoekjes nodig zijn, worden deze direct na gebruik in de prullenbak

gegooid. Daarna worden de handen gewassen.

De cliënt komt alleen of met maximaal één naastbetrokkene.

De cliënt komt niet eerder dan 5 a 10 minuten voor de afspraak naar de praktijk.

Bij gezondheidsklachten van cliënt of therapeut wordt de mogelijkheid tot videobellen via een beveiligd systeem aangeboden. Wij gebruiken hiervoor momenteel Jit-si.

In de praktijk/op de werkvloer

In de wachtruimte, indien aanwezig, staan de stoelen 1,5 meter uit elkaar.

De inrichting van de wachtkamer is versoerd totdat aangegeven wordt vanuit de overheid dat dit niet meer nodig is: geen tijdschriften

In de therapieruimte is het mogelijk 1,5 meter afstand te hanteren.

Er worden tijdens de therapie alleen materialen (: spel/beeldend materiaal, gereedschappen, attributen, instrumenten, toestellen 3 hotspots: zoals tafel, stoelen, deurklinken) gebruikt die gereinigd kunnen worden.

Indien nodig krijgt een cliënt eigen materialen of neemt eigen materialen mee.

Er is voldoende tijd tussen verschillende sessies om hotspots³ en gebruikte materialen² schoon te maken en de werkruimte te ventileren.

Op een eenvoudige checklist kan eventueel worden aangegeven op welke dag/ tijdstip wat is gereinigd.

Specifieke aandachtspunten per discipline

Dramatherapie:	
	Alle materialen die niet te reinigen zijn, wordt geen gebruik van gemaakt in de therapieruimte.
	Alle te reinigen materialen worden gereinigd.
	Eventueel per cliënt een tas maken met materialen specifiek voor de cliënt, deze ook reinigen na de sessie. Mits de cliënt het zelf in de tas terug kan stoppen, kan er ook gekozen worden voor materiaal zoals klei.
Speltherapie:	
	Voorafgaand aan het spelen wassen beiden hun handen. Bij jonge kinderen let de therapeut op of cliënt zijn handen wast volgens de richtlijnen
	Alle materialen die niet te reinigen zijn, wordt geen gebruik van gemaakt of cliënt heeft toegang tot een afgesloten bak met eigen (sensopathische) materialen.

Vaktherapie en jeugdigen

Vanaf uiterlijk 1 juni 2020 start alle begeleiding en behandeling van kinderen en jongeren tot en met 18 jaar weer op locatie. Dat geldt zowel voor individuele behandeling als groepsbehandeling. Hierbij geldt ook dat je voor het contact de 'trriage' doet. Verder geldt dat de kinderen/jongeren onderling hoeven tijdens de behandeling geen anderhalve meter afstand te houden. De vaktherapeut hoeft tot kinderen t/m 12 jaar ook geen anderhalve meter afstand meer te houden vanaf 1 juli.

Jongeren van 13 tot en met 18 jaar mogen georganiseerd buiten sporten en bewegen, onder begeleiding van sportverenigingen, jeugdverenigingen of professionals. Ze hoeven hierbij geen 1,5 meter afstand tot elkaar te houden (bij andere activiteiten moeten jongeren dat tot 30 juni nog wel).

Jeugdactiviteiten mogen ook binnen plaatsvinden, volgens alle regels die gelden voor bijeenkomsten binnen. Per 1 juli 2020 geldt dat jongeren van 13 tot 18 (dus tot en met 17) onderling geen 1,5 meter afstand hoeven te houden.

Ambulant werken en thuisbezoek

In het geval van ambulant werken en/of het houden van een huisbezoek gelden de algemene regels zoals afstand houden, handen wassen en in principe geen afspraak wanneer de cliënt of huisgenoten klachten hebben. Soms is het gezamenlijk maken van een wandeling, waarbij de 1,5 meter afstand wordt bewaard, een goed alternatief voor een gesprek binnenshuis.

Als een huisbezoek ondanks een vermoedelijke of bewezen COVID-19 besmetting toch noodzakelijk is, lees dan de GGZ standaarden.

Bijlage 1

Triage voorafgaand aan de face-to-face therapie sessie

Gezien het ervaringsgerichte karakter van vaktherapie is face-to-face contact wezenlijk voor de effectiviteit. Het uitgangspunt is daarom dat vaktherapie zoveel mogelijk face-to-face plaatsvindt, *tenzij* uit de triage blijkt dit het niet mogelijk is of de richtlijnen vanuit de RIVM weer wijzigen.

De noodzaak om een therapie sessie face-to-face of 'op afstand' te starten wordt bepaald op basis van een professionele afweging door de therapeut in overleg met de cliënt. Hieronder wordt de triage vorm gegeven in een tabel. Deze triage geeft aan welke zorg geboden kan worden, waarbij wordt vastgehouden aan de gangbare methoden van infectiepreventie en 'social distancing'. Bij de triage van cliëntengroepen kunnen voor de verschillende vaktherapeuten wisselende overwegingen tot een besluit leiden.

Voorafgaand aan elke therapie sessie dient triage plaats te vinden

De triage gebeurt door middel van de volgende vragen:

Heeft u één of meerdere van de volgende (ook milde) symptomen:

- Neusverkoudheid of hoesten of benauwdheid of koorts (vanaf 38°C) (voor kinderen t/m 12 jaar geldt de beslisboom die scholen aanhouden)?
- Heeft u de afgelopen 24 uur klachten (COVID-19 symptomen) gehad?
- Heeft u huisgenoten/gezinsleden met koorts en/of benauwdheidsklachten?
- Is er bij uzelf of een huisgenoot/gezinslid in de afgelopen 14 dagen corona vastgesteld?

Bij het antwoord 'mogelijk' dient de triage overweging van de behandelaar in het behandeljournal aangegeven te worden.

Bij (spoed)zorg aan huis dient men altijd te handelen volgens verdenking of verhoogde kans op COVID-19 i.v.m. mogelijke aanwezigheid of contact met andere niet getrieerde personen of aanwezigheid of contact met personen uit een hogere risicogroep.

Toelichting

Aanvang proces Handelen bij contact met cliënt met bewezen COVID-19-besmetting

Indien ja, stel face-to-face behandeling uit. Bied online therapie aan.

Het kan voorkomen dat een cliënt COVID-19 krijgt kort na een face-to-face contact. Er bestaat een kans dat er hierdoor besmettingsgevaar is geweest voor de vaktherapeut zelf en/of andere cliënten.

Het kan per persoon verschillen hoe lang het duurt voordat iemand hersteld is. Hierover is nog niet veel bekend. Sommige mensen ervaren alleen verkoudheidsklachten en herstellen binnen enkele dagen, maar er zijn ook gevallen bekend van mensen die langdurig (vele weken) (verkoudheids)klachten blijven houden. Als de cliënt 24 uur geen klachten (koorts, hoesten, verkoudheid) meer heeft, en het is een week nadat de cliënt ziek is geworden, dan kan hij/zij in elk geval geen andere mensen meer besmetten.

Vrijgevestigde vaktherapeuten maken een inschatting of andere cliënten van de praktijk moeten worden ingelicht. Verder volgen zij de RIVM richtlijnen en de bovenstaande triage om te bepalen wanneer de cliënt terug kan keren voor face-to-face behandeling: als de cliënt 24 uur geen klachten (koorts, hoesten, verkoudheid) meer heeft, en het is een week nadat de cliënt ziek is geworden, dan valt de cliënt in categorie groen. Er kan overwogen worden om bij twijfel de cliënt te vragen een negatieve COVID-19 testuitslag te laten overleggen.

Vaktherapeuten werkzaam binnen een zorgorganisatie volgen de richtlijnen van de werkgever over de terugkeer naar de behandellocatie.

Bijlage 2

Checklist schoonmaak COVID-19 voor vaktherapeuten

Voor de handen:

Was de handen voor en na elke sessie. Was de handen op een grondige manier voor ten minste 20 sec onder ruim stromend water: binnenkant en buitenkant van de handen, tussen de vingers, de vingertoppen en de duimen apart, zoals het op dit YouTube filmpje aangeraden wordt: Corona in Nederland: zo was je je handen virusvrij.

Droog je handen daarna af met een papieren tissue en gooi deze weg in een afgesloten prullenbak. Reinig de handen na het snuiten van de neus en na een toiletbezoek. Bij gebruik van alcoholhoudende middelen: gebruik minimaal 3 ml, wrijf de handen tenminste 30 seconden op bovenstaande manier, laat de handen goed opdrogen en raak daarbij niets aan. Smeer de handen regelmatig in met vocht inbrengende crème. In droge handen kunnen microscheurtjes ontstaan waar het virus zich in kan verstoppen.

Houdt nagels kort zodat het virus zich daar ook niet kan verstoppen.

Voor materiaal dat afgenomen kan worden: Gebruik water warmer dan 25 graden.

Voor materiaal dat gewassen kan worden:

Gebruik ruim voldoende wasmiddel en was zoveel mogelijk op 60 graden.

Schud stoffen niet uit en gebruik geen plumeau, hierdoor kunnen de virusmoleculen zich door de lucht gaan verplaatsen.

Andere aandachtspunten:

Gebruik een papieren zakdoekje om de neus te snuiten en gooi deze weg in een afgesloten prullenbak. Was daarna de handen.

Voorkom het contact tussen de handen en het gezicht.

Voor therapie aan kinderen 0-12 geldt dat de regels rondom afstand en reinigen minder streng gehanteerd hoeven te worden en gestreefd wordt om zoveel mogelijk afstand te houden.

Algemene regels

In situaties waar geen verhoogd risico op besmetting met corona bestaat en besloten wordt een

behandeling te starten, moeten strikte hygiënemaatregelen worden gevolgd (ook door de cliënt):

- Was je handen regelmatig
- Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog
- Houd zoveel mogelijk 1,5 meter afstand.
- Gebruik papieren zakdoekjes
- Geen handen schudden
- Behandel niet als je symptomen van COVID-19 hebt.

Stop de behandeling direct als een cliënt alsnog symptomen van COVID-19 heeft

Testbeleid vaktherapeut

Een vaktherapeut dient geen face-to-face zorg te verlenen en niet naar de werkplek te gaan als:

- Hij/zij één van de volgende (ook milde) symptomen heeft: neusverkoudheid of hoesten of benauwdheid of koorts.
- Hij/zij positief getest is op COVID-19: overleg over hervatting van werkzaamheden met de bedrijfsarts. Vrijgevestigde therapeuten hanteren hierbij het advies van de huisarts.
- Iemand in zijn/haar huishouden koorts (vanaf 38 C°) en/of benauwdheidsklachten heeft.
- Iemand in zijn/haar huishouden positief getest is op het nieuwe coronavirus (COVID-19).
- Omdat de vaktherapeut tot 14 dagen na het laatste contact met deze persoon nog ziek kan worden, moet de vaktherapeut thuis blijven tot 14 dagen na het laatste contact.

Als het bovenstaande niet van toepassing is en de vaktherapeut en iedereen binnen het huishouden 24 uur geen klachten heeft kan de medewerker weer face-to-face zorg verlenen (zonder PBM). Vaktherapeuten verlenen zorg binnen gehandicaptenzorg, verpleeghuizen, revalidatiecentra, geestelijke gezondheidszorg, instellingen voor jeugdzorg, ziekenhuizen en vanuit PGB (Jeugdwet, WMO of WLZ).

Het testbeleid voor zorgmedewerkers en PGB-gefinancierde zorgverleners is hierdoor van toepassing.

Vaktherapeuten die directe cliëntenzorg verlenen kunnen laagdrempelig getest worden wanneer zij

ten minste 24 uur symptomen van COVID-19 vertonen. Therapeuten die werken met lichamenlijk

kwetsbare of oudere personen hebben prioriteit.

Een vaktherapeut in loondienst neemt contact op met de werkgever voor de procedure rondom testen. Een vrijgevestigd vaktherapeut belt zelf de GGD voor afspraak om te testen. GGD-arts doet triage en test indien noodzakelijk.

Totdat de testuitslag bekend is moet de vaktherapeut thuis blijven en verleent, indien mogelijk, online therapie.